Katrineholm en musikens högborg
Arkiv med 3000 Sörmlandslåtar

För den som är intresserad av sörmländsk folkmusik är Katrineholm en verklig högborg. Och det är till stor del riksspelmannen Gustaf Wetters förtjänst. Allt sedan tonåren har folkmusiken hållit honom i sitt grepp och i dag förestår han ett låtarkiv i nämndhusets källare, som är resultatet av ett idogt arbete av Södermanlands spelmansförbund. Med 3 000 låtar enbart från det egna landskapet saknar arkivet motstycke i landet.

***SÖRMLÄNDSK FOLKMUSIK** har genom spelmansförbundets försorg samlats i ett arkiv i Katrineholm. Inte mindre än 3 000 sörmländska låtar finns upptecknade efter gamla spelmän. Det är detta jättearbete riksspelman Gustaf Wetter här samlat i travar på bordet.*

— Den störste upptecknaren av sörmländsk folkmusik är Olof Andersson, som bidragit med hela 1 001 låtar till arkivet. Därnäst är det jag själv och Nils Denckert som pränta nedt den mesta folkmusiken på notblad, berättar Gustaf Wetter.

För folkmusikvänner — dom blir allt fler — är förstås arkivet ett eldorado. Här finns en mängd rariteter och flera oersättliga nedteckningar. Richard Dybecks "Runa" är en av Karl-Erik Forslunds "Med Dalälven från källan till havet" en annan. Samlingen "Svenska låtar" finns i fullständig uppsättning.

LOKAL RARITET

— Jag började själv med uppteckning av folkmusik som 16-åring. Det var låtar som min far spelade på dragspel, flöjt och fiol. Av sörmländska spelmän har jag hunnit med 40 och totalt har det blivit 602 låtar. När jag var med och startade spelmansförbundet i Södermanland hade vi en mycket liten repertoar. Men genom åren har som sagt låtsamlingen vuxit, konstaterar Gustaf Wetter.

En raritet med stor lokal prägel är A G Rosenbergs uppteckningar från den tid 1823—1835 då han var verksam i Floda som klockare. Klockaren var förr ofta bygdens ende notkunnige spelman och Rosenberg var en flitig uppteckare av den folkmusik han kom i kontakt med. Viss hjälp hade han också av kantor Pontus Schwalbe i Björkvik.

I denna folkmusikens guldgruva finns givetvis även August Widmark rikt representerad. Widmark — Katrineholms förste musiklärare — vandrade omkring och lärde folk spela fiol. Hans elever Per Johan i Hissjö och Karl Erik i Lind träffade Gustaf Wetter när han kom till Katrineholm, och de hade förstås många låtar på sin repertoar som de lärt av sin läromästare. Kalle Dahlgrens typiska Stora Malmslåtar finns också upptecknade.

Den sörmländska folkmusiken har i det unika Katrineholms-arkivet en aldrig sinande källa.